

Gemeenteraad en Omgevingswet

Gemeente Brunssum
19 september 2023.

Even voorstellen....

- Adviseren en opleiden
- Auteur/eindredacteur:

- Onderdeel van: www.omgevingswetwerk.nl en www.deomwentelaars.nl
- Blogs: www.vanderschootadvies.nl
- info@vanderschootadvies.nl

De 'geest' van de wet

Verbeterdoelen

Maatschappelijke doelen

- Inzichtelijk, voorspelbaar en eenvoudig stelsel
- Van sectoraal naar integraal
- Ruimte voor initiatief maar waarborg kwaliteit
- Sneller en beter

deregulering

digitalisering

decentralisering

Maatschappelijke doelen (art. 1.3)

Deze wet is met het oog op

- duurzame ontwikkeling,
- de bewoonbaarheid van het land
- en de bescherming en verbetering van het leefmilieu

Ontwikkeling die aansluit op de behoeften van nu zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen

gericht op het in onderlinge **samenhang**

(a) **bereiken en in stand houden** van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur,

en

Kwaliteit fysieke leefomgeving

(b) doelmatig **beheren, gebruiken en ontwikkelen** van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Benutten door de mens: functies, zoals wonen.

..ingekleurd door de tijdgeest..

- Circulaire economie/Kringlooplandbouw
- Van het gas af
- Minder stikstof
- Meer biodiversiteit
- Klimaatbestendig
- Toegankelijk voor iedereen
- Woningaanbod
- Migranten/asielzoekers
- Defensiedoeleinden

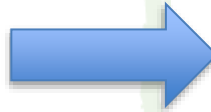

Opdracht: gezondheid meenemen!

- Bij regels en afwijken van regels: **gezondheidsbescherming**
- Bij beleid: **bevordering gezondheid + voorzorgbeginsel**
= positieve gezondheid =
betekenisvol leven + leefbaarheid
centraal
- Daarom: per 2024 samenwerking sociaal en fysiek domein bij besluiten over fysieke leefomgeving (Rijksnota Gezondheid breed op de agenda).

Cultuurverandering

omslag naar integrale en gebiedsgerichte benadering

Illustratie van:
Gerwin Gabry,
KuiperCompagnons

Van

Best mooi!

Illustratie van:
Wilfried Jansen of
Lorkeers

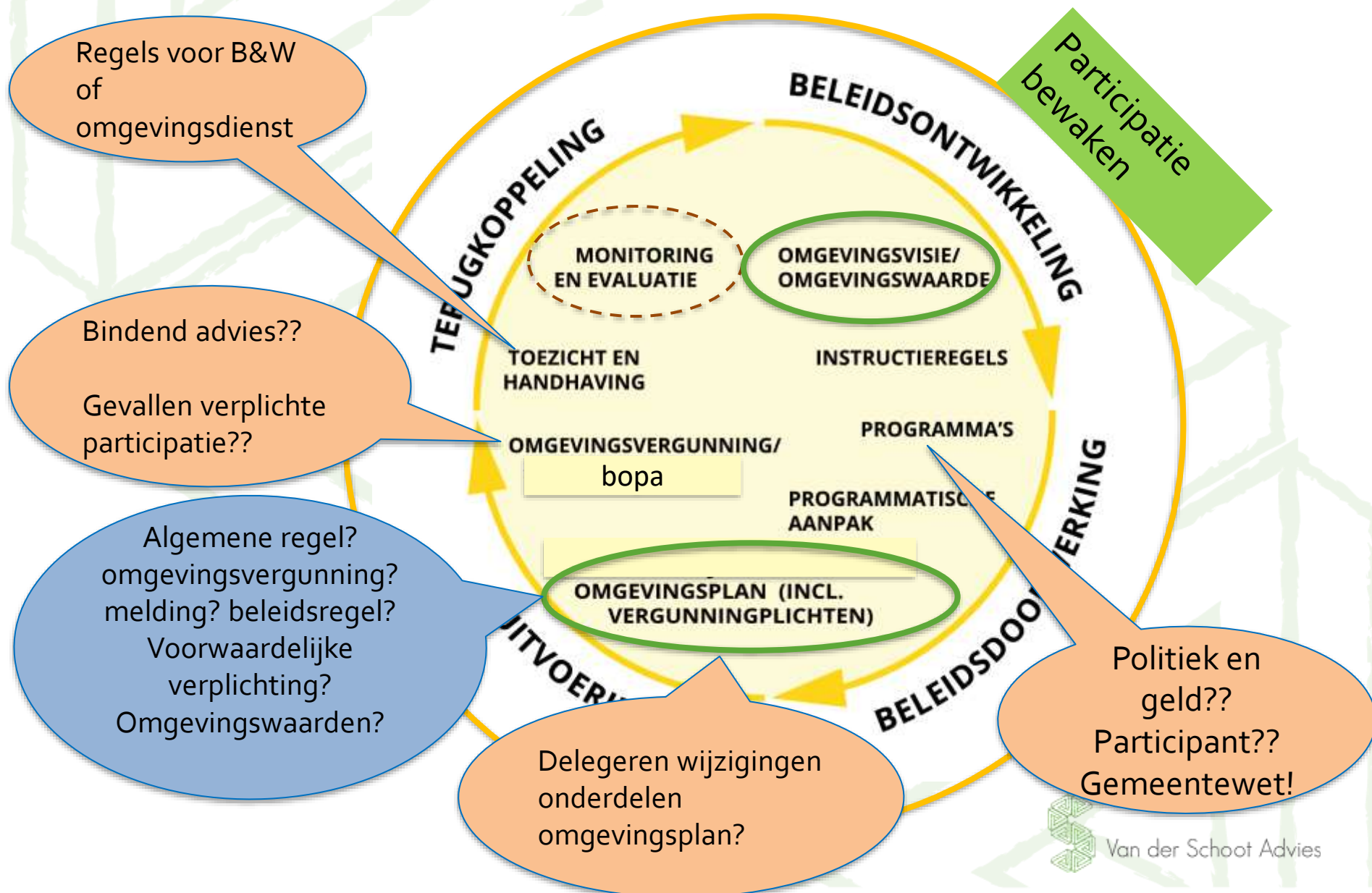
Systeem: beleidscyclus

Art. 2.1 lid 1:

- met het oog op de **doelen** van de wet,
- tenzij daarover specifieke regels (AMvB's, provinciale verordening) zijn gesteld

Raad en B&W

1 omgevingsvisie (art. 3.2 Ow)

- Inhoud:
 - Hoofdpijnen **kwaliteit** van de fysieke leefomgeving
 - Hoofdpijnen voorgenomen **ontwikkeling, gebruik, beheer, bescherming en behoud** van de gemeente
 - Hoofdzaken van het **integrale beleid**

Vanuit bestaande kwaliteit (o-situatie)

Ambities en doelen bepalen

Wat gaat de gemeenteraad **doen**?

Omgevingsprogramma's

- Uitwerking omgevingsvisiebeleid naar:
 - Thema
 - Gebied
- Maatregelen:
 - Wat gaat het college doen?
 - Hoe en wie gaat het college stimuleren om bij te dragen aan de doelen?

Vanuit bestaande kwaliteit (o-situatie)

Ambities en doelen bepalen

Maatregelen (doen)

1 Omgevingsplan

- Alle regels voor de fysieke leefomgeving = juridische uitwerking van het beleid
 - = **evenwichtige toedeling van functies aan locaties**
 - Kan regels bevatten voor **activiteiten**
 - Beleidsruimte voor de gemeenteraad!
- **Verordening:** geldt totdat er gewijzigd wordt = andere onderzoeksplicht
- Vormvrij: VNG cascomodel
- Procedure:
 - Vroege participatie
 - Zienswijzeprocedure
 - Beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak

Buitenplanse omgevingsplanactiviteit (Bopa)

- = bij strijd met omgevingsplan, past wel bij de doelen!
 - Wijziging omgevingsplan
 - Omgevingsvergunning Bopa =
 - Uitstel van regelen
 - Omkering Wabo-systeem vvgb
- **Rol gemeenteraad is een keuze:**
 - Waarop juridische invloed houden?
 - Delegatie wijziging omgevingsplan
 - Bindend advies bij omgevingsvergunning
 - Hoe op een andere manier invloed op houden?
 - Afspraken over betrokkenheid/actieve informatieplicht?

Verbeterdoel:
sneller = in principe
8 weken!

Om over na te denken.....

Gemeenteraad hoeft
geen bevoegd gezag te
zijn om ergens over te
gaan!!

= Gemeentewet toepassen!!

= Ow is ook herijken
dualisme!!

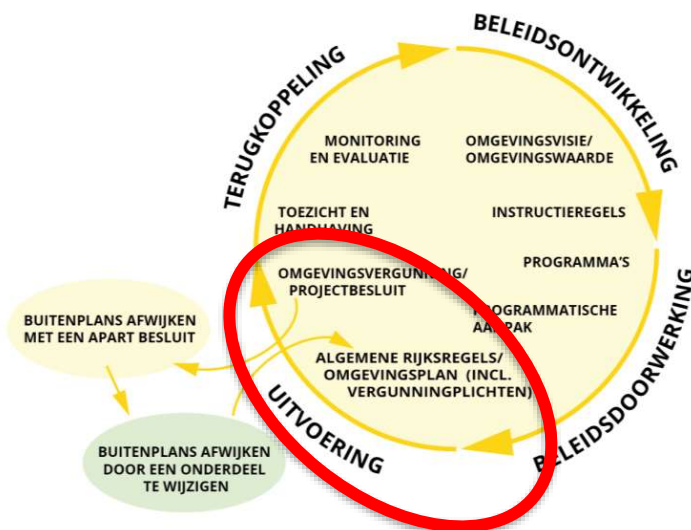

= Andere kijk op regels en bestuursfilosofie

- Van juridische sturing naar **beleidssturing** (halen doelen)

omgevingsplan
omgevingsvergunningen

uitvoeringsinstrumenten:
1. gericht op halen doelen
2. onderdeel
'instrumentenmix'

= 'instrumentenmix'?

Afstemmen en samenwerken

Andere instrumenten:
Privaatrecht
Subsidie
Heffing
Voorlichting
Grondexploitatie etc

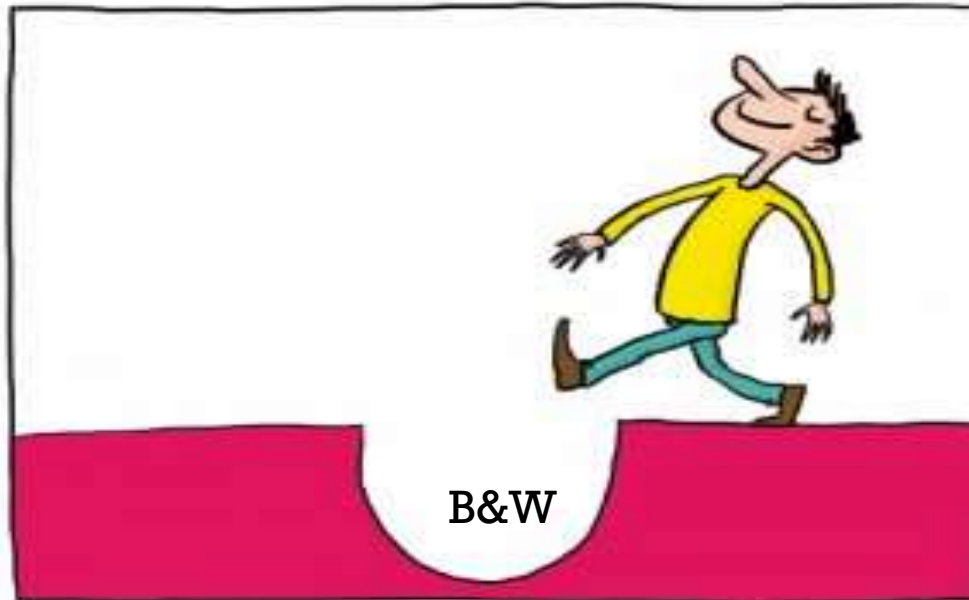

Cultuurverandering

- = Niet geregeld wil niet zeggen dat het niet moet!
- = Als je doet wat moet, doe je het nog niet goed!
- = Let op wat we niet geregeld hebben!

Valkuil....

Wat vertrouwen wij B&W toe?
Hoe gaan B&W en wij met elkaar om?!
Bezien vanuit het perspectief van de gebruiker!

Je hoeft geen bevoegd gezag te zijn om erover te gaan!!!!

Nog even over participatie...

- Inwoners ook zelf verantwoordelijk:
 - Art. 1.6 Ow: 'Een ieder draagt voldoende zorg voor de fysieke leefomgeving.'
 - Specifieke zorgplichten en open normen
- Doelen samen met inwoners bepalen
- Initiatieven op elkaar afstemmen.
- Hoe dan? Via **vroegtijdige participatie** bij alle besluiten
 - Bij omgevingsvergunningen keuze en taak aanvrager
 - Alleen verplicht bij omgevingsvergunning Bopa na raadsbesluit

Vroegtijdig?

- Bedoeling:
 - Gelegenheid bieden aan burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen **te worden betrokken** bij de voorbereiding van besluitvorming over een project of activiteit.
 - (Overheid doet mee aan burgerinitiatieven (right to challenge))
- Vroegtijdig = **(positief) kunnen meedenken met een idee** in plaats van alleen (negatief) mogen reageren op een al uitgewerkt plan....
- Raad bewaakt:
 - dat het gebeurt via participatiebeleid en evalueren
 - zorgt ervoor bij toepassing eigen bevoegdheden
 - kan het verplicht stellen bij omgevingsvergunning Bopa

Inmiddels geleerd....

Participatie is niet hetzelfde als draagvlak!

Optelsom van eigen belangen is nog niet het algemeen belang.

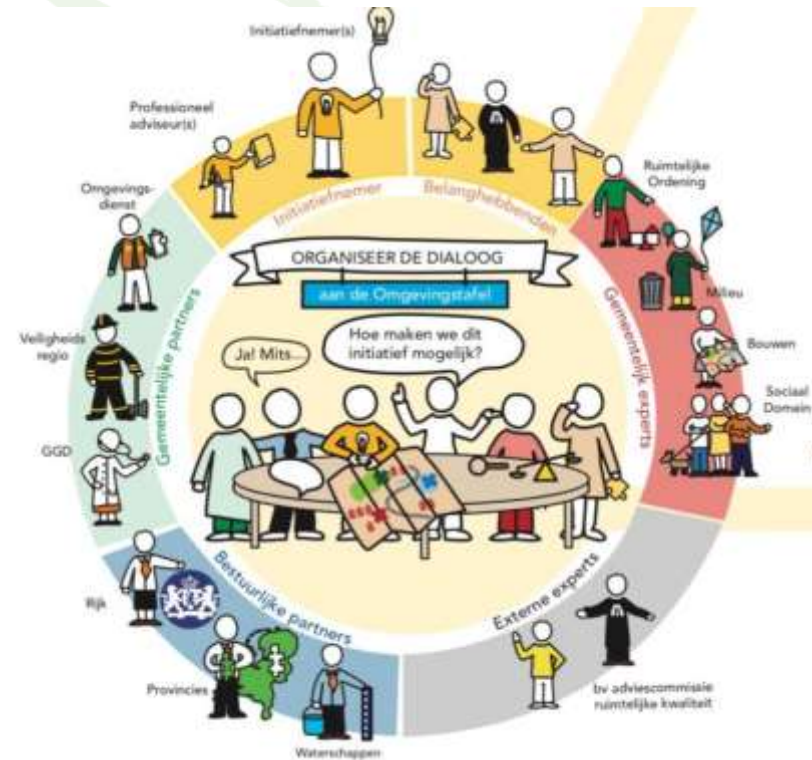
Er komt wel veel op het bordje van aanvragers.....

Participatie vraagt toch en ook om een inhoudelijk kader (dat concreter is dan omgevingsvisie) en om begeleiding!!

Praktisch gezien....

- Anders voorbereiden: intake- en omgevingstafel
- Met stakeholders meer over ideeën en keuzes hebben.
- 'Verbindend ontwerpen'
- Verbindend onderhandelen.
- Doorkijk lange termijn
- Nieuwe thema's !!!!

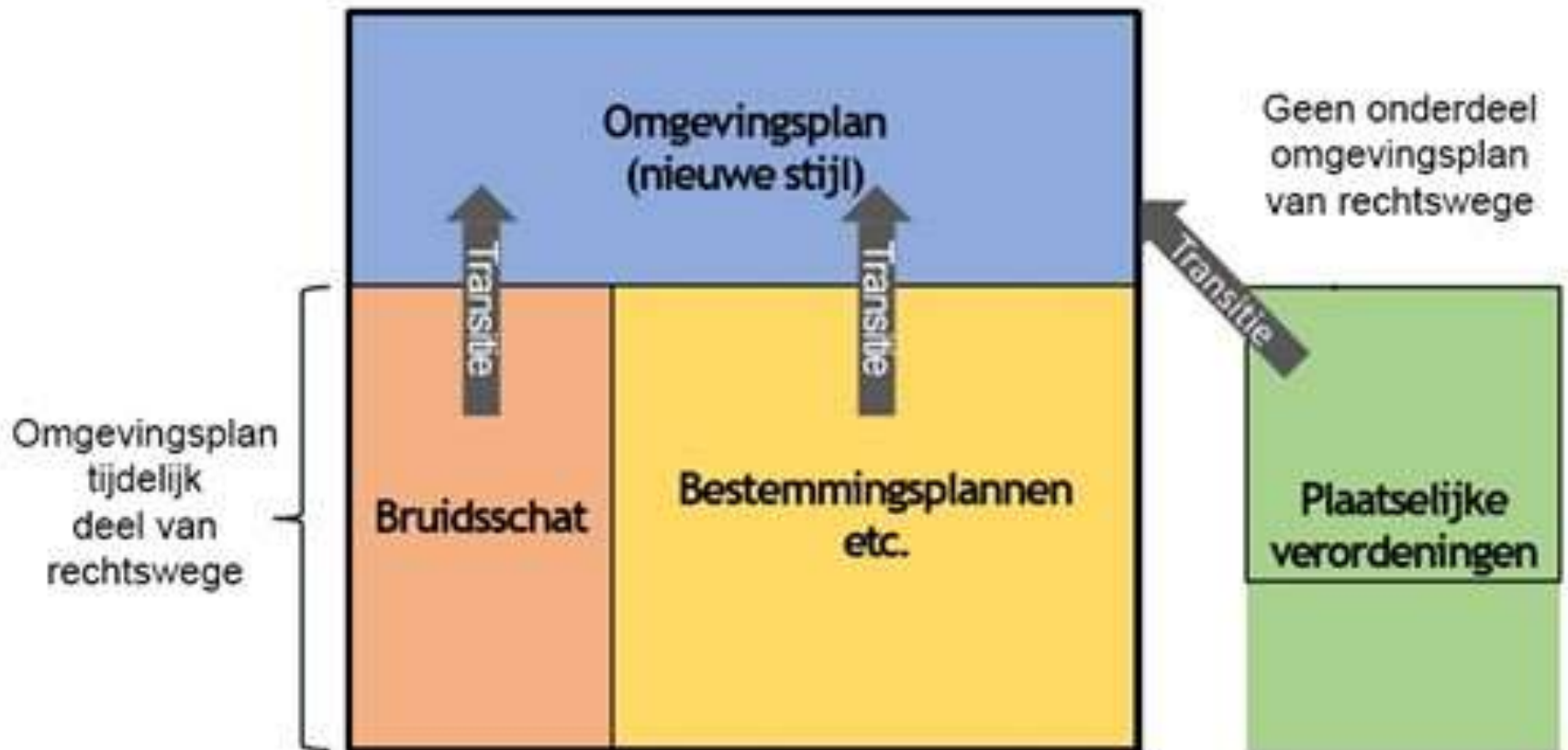
= oog voor meekoppelkansen

Van der Schoot Advies

1.1.2024: tijdelijk omgevingsplan

1.1.2032: einde transitie

Tips voor beleid....

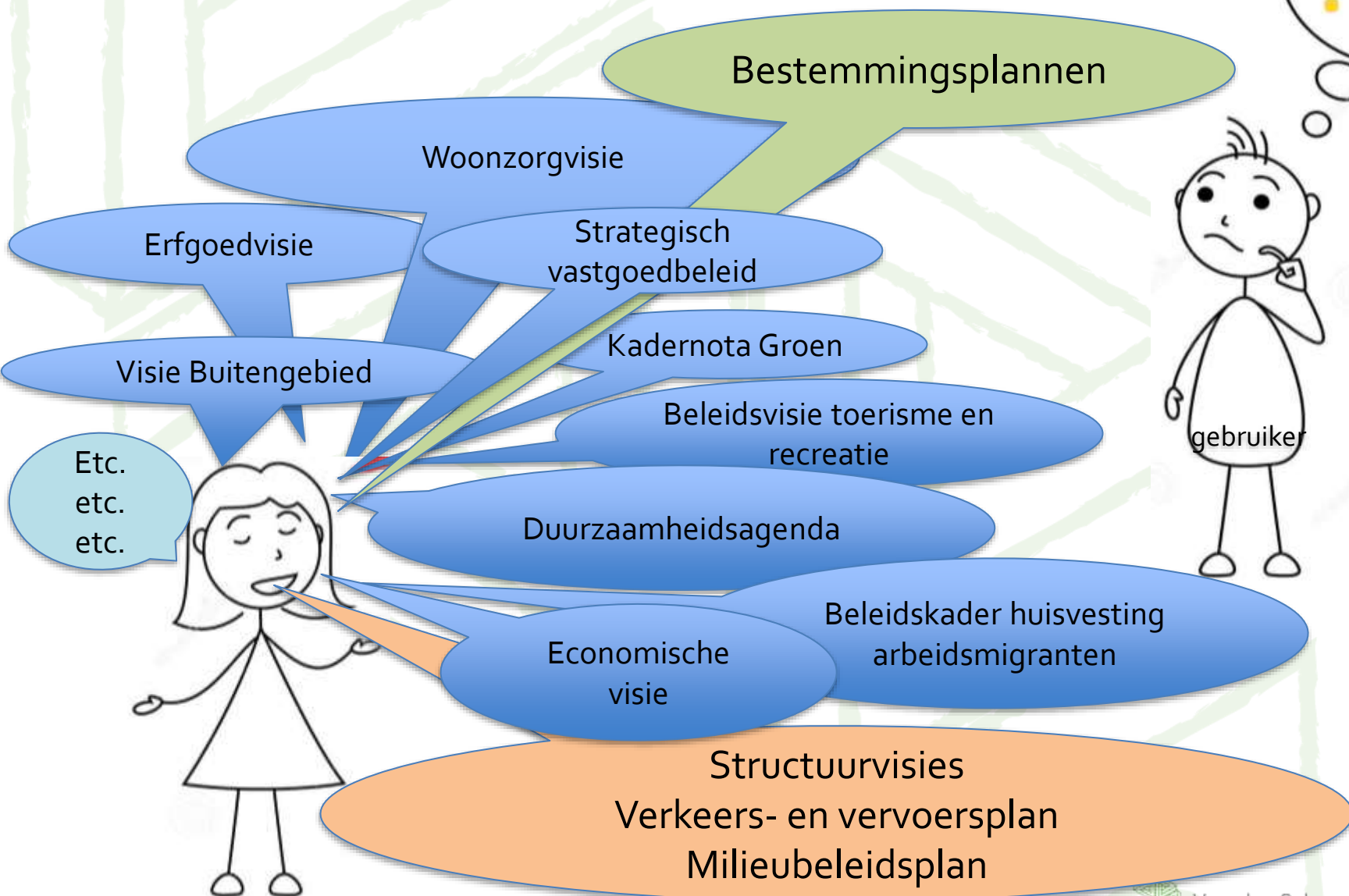

Per 1.1.2027 nieuwe
omgevingsvisie, maar
hoe eerder hoe
beter!!!

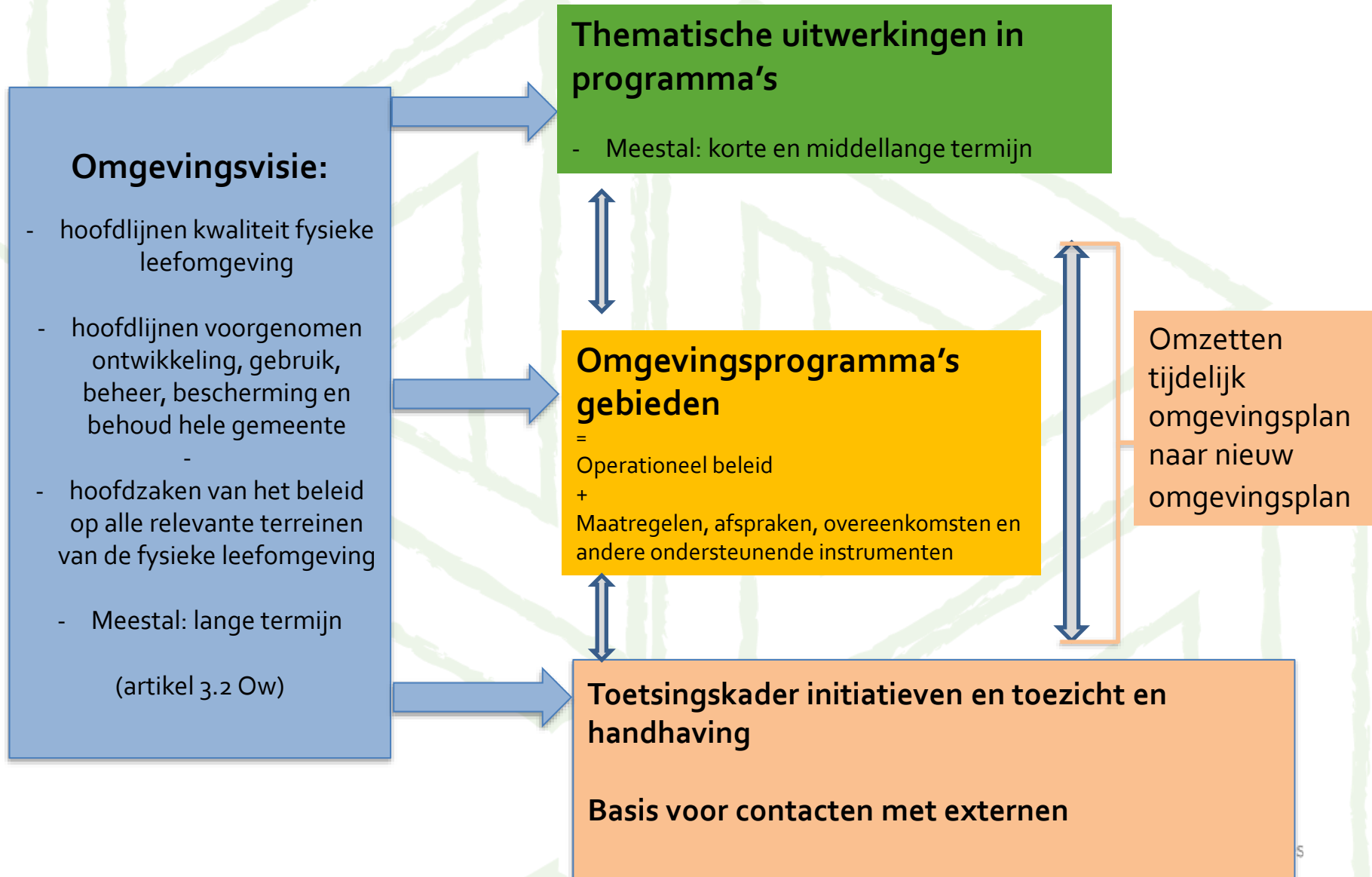
Gebiedsprogramma's in
meerdere opzichten
heel handig instrument

Maak voor de beleidscyclus een Brunssums
'beleidshuis'
= gericht inzetten van (niet verplicht)
instrument programma!

Beleid nu

Straks: 'beleidshuis'

Bedoeling

Omgevingsplan +
AMvB's

Omgevingsvisie
hele gemeente

Thematische
programma's met
maatregelen

Integrale
gebiedsprogramma's

Concreet maken
met vroege
participatie!!!

Dus...

- Leer sturen/controleren met **doelen** via omgevingsvisie, programma's en omgevingsplan.
- Organiseer cyclische processen (beleidscyclus, omgevingsvisie, omgevingsplan) = **hoe, wanneer en hoe vaak evalueren we?**
- **Bepaal rol bij bopa en lijst van bindend advies steeds evalueren**
- Commissie voor de leefomgeving instellen?
- Griffie en uzelf organiseren

Dus....

- Zet in op betrokken krijgen samenleving
- Werk volgens methode: o situatie, doelen/ambities, maatregelen/handelen.
- **Denk vanuit gebruikers**
 - Afstemmen initiatieven op elkaar
 - Voorspelbaarheid kader en deskundigheid delen
 - Flexibel zijn bij initiatief dat bijdraagt aan doelen (ja, mits)
 - Snelheid
- **Betrek sociaal domein** bij ruimtelijke besluiten (o.a. via gezondheid en toegankelijkheid)
- **Zorg voor vroegtijdige participatie** bij alle besluiten

Conclusie

Goed idee, die Ow!!

Anders en beter!!

Slot

Ik wens u een mooie verandering.

info@vanderschootadvies.nl

Van der Schoot Advies